

STANOWISKO nr 32/2013/K-P

KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

z dnia 17 października 2013 r.

**w sprawie wzmocnienia roli samorządu województwa
w procesie kształtowania przestrzeni**

Konwent Marszałków Województw Rzeczypospolitej Polskiej wyraża zaniepokojenie pogarszającą się jakością polskiej przestrzeni i krajobrazu.

Mając na uwadze podjęte już działania:

- przyjęcie przez Rząd i zaakceptowanie przez Sejm RP koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- inicjatywy legislacyjne Prezydenta RP w sprawie wzmocnienia narzędzi ochrony krajobrazu oraz inicjatywy rządowe w sprawie przygotowania *Kodeksu Urbanistyczno-Budowlanego*, stanowiącego próbę kompleksowego porządkowania procesów inwestycyjnych,
- opracowanie założeń Polskiej Polityki Architektonicznej, w tym kierunkowa decyzja nadania Polskiej Polityce Architektonicznej charakteru rządowego dokumentu określającego zadania państwa związane z wdrażaniem ładu przestrzennego oraz stałego monitorowania stanu zagospodarowania przestrzeni kraju,
- prace nad zmianami regulacji prawnych w zasadach prowadzenia polityki rozwoju przez szersze uwzględnienie aspektów terytorialnych oraz wartości przestrzennych,

Konwent Marszałków Województw RP uznaje za konieczne wzmocnienie roli samorządu województwa w procesie kształtowania przestrzeni poprzez przeprowadzenie zasadniczych zmian legislacyjnych.

Oczekuje zatem:

- wprowadzenia rozwiązań systemowych, które zapewnią hierarchiczny model polityki przestrzennej oparty na spójności polityki krajowej i regionalnej z działaniami kształtującymi zagospodarowanie terenu podejmowanymi na poziomie gminy,
- odbudowy służb planowania przestrzennego na wszystkich szczeblach administracji publicznej oraz określenie standardów dotyczących minimalnych kwalifikacji kadr, w tym wprowadzenie stanowisk: Urbanista Kraju, Urbanista Województwa,
- wprowadzenia nowej formuły planu zagospodarowania przestrzennego województwa, zapewniającej nie tylko spójność z pozostałymi poziomami planowania, ale wzmacniającej jego wiążący charakter dla planowania lokalnego,
- wprowadzenia mechanizmów finansowych i regulacji prawnych ze szczególnym uwzględnieniem koordynacyjnej roli poziomu regionalnego w celu zahamowania nieuzasadnionej społecznie presji na tereny nieuzbrojone, niezabudowane i cenne przyrodniczo, których koszty zagospodarowania a potem utrzymania ponosi społeczeństwo, zaś zyski osiągają nieliczni,
- przyspieszenia prac nad zasadniczymi zmianami w systemie gospodarowania przestrzenią, w tym ograniczenia tzw. specustaw do czasu przywrócenia pełnego procesu planistycznego dla inwestycji celu publicznego,
- wdrożenia procedur prawnych w celu realizacji przyjętych m.in. w KPZK rozwiązań o znaczeniu ustrojowym – idei „rozdzielenia prawa własności nieruchomości od prawa do jej zagospodarowania i zabudowy”, uwzględniając potrzebę ochrony interesu społecznego w relacji do indywidualnych oczekiwań właścicieli nieruchomości, powiązanie gospodarowania przestrzenią z rynkową wartością nieruchomości,
- zbudowania krajowego systemu monitoringu zagospodarowania przestrzennego jako skutecznego narzędzia planowania w relacjach region – centrum,
- zbudowania systemu monitoringu zagospodarowania przestrzennego na poziomie województwa oraz na poziomie lokalnym jako skutecznego narzędzia planowania, w którym rolę koordynacyjną pełnić będzie samorząd województwa (relacja region – gmina),

- integracji planowania przestrzennego i programowania strategicznego na wszystkich poziomach realizowania polityki rozwoju,
- rozwijania działań edukacyjnych i promocyjnych, podnoszących świadomość i odpowiedzialność obywateli za kształt przestrzeni jako dobra wspólnego.

Ponadto zwraca uwagę na konieczność wprowadzenia skutecznych mechanizmów i narzędzi (także prawnych i ekonomicznych) pozwalających opanować kosztowne, szkodliwe społecznie i groźne dla jakości życia, a także wartości kulturowych, przyrodniczych oraz krajobrazu aspekty rozwijającego się w sposób niepojętym zjawiska suburbanizacji, osłabiającego potencjał procesów rewitalizacyjnych, koniecznych w wielu obszarach miejskich.

Nieodwracalność procesów gospodarowania przestrzenią powoduje, że wymienione działania powinny mieć charakter priorytetowy. Zachowanie najistotniejszych cech i wartości przestrzeni oraz respektowanie ograniczeń w jej zagospodarowaniu i racjonalnym wykorzystaniu jest podstawowym obowiązkiem państwa wobec przyszłych pokoleń.

Samorządy województw jako ważne elementy w strukturze państwa oczekują, że nastąpią zasadnicze zmiany umożliwiające wzmocnienie ich roli i wykorzystanie potencjału do koordynacji zarządzania rozwojem przestrzennym na poziomie ponadlokalnym.

Marszałkowie województw deklarują gotowość do podjęcia współpracy w zakresie spraw, o których mowa w stanowisku.

Przewodniczący
Konwentu Marszałków Województw RP

Piotr Całbecki

Bydgoszcz, 17 października 2013 r.